

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
dr. BALOGHY ERNŐ.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEKET
és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PENTEKEN.

Egy ítélet.

A szegedi esküdtszék fölmentette a két Sibul-fiut, akik a tavasszal nyílt utcán megölték Eremits Pál országgyűlési képviselőt. Régi gyűlölködés, rettentő elkeseredettség előzte meg a szörnyű esetet. Eremits pörbe keveredett a két Sibul-fiu apjával. Vagyonai követeléseket támasztott ellene. Régi kölcsönök visszafizetését, elszámolások megejtését követelte. Az öreg Sibul esküdzött, hogy nincs több követelése Eremitsnek ő rajta. Eremits hajthatatlan volt. Kezében voltak a váltók, irások, bizonyítékok az öreg Sibul adósságáról. Az öreg Sibul védekezett. A váltókat rég kifizette, nem tudta, hogy meg is kell semmisíteni őket.

A mentés nem tudta lerántani a törvény formuláit. A bíróságok egymásra hozták meg ítéleteiket Eremits javára. És az öreg Sibul háza, földje, jószága lassan-lassan mind ráment az Eremits követeléseire. A fiai irgalomért könyörögtek. Apjuk elaggott, tehetetlen ember. Ne éljen vissza a rettentő helyzettel. Gyakoroljon irgalmat, kegyelmet, — hisz tudja az egész falu, az egész

megye, hogy kinek az oldalán van az igazság. Eremits nem tágitott. A végrehajtás nem szünetelt. És megpergették a dobot is, és az öreg Sibul Mladen az utcára került . . .

A fiuk a bíróságokhoz fordultak oltalomért. Két fórum kimondotta, hogy Eremits hamisan esküdzött, csalt, okiratot hamisított, és két évi fegyházzal sújtotta a képviselőt. A Kuria azonban nem látta igazoltnak a vádat és fölmentette Eremitsét. A végrehajtások, árverések újból megkezdődtek. Az egész falu lázongott. Minden utcában, minden sarokon volt egy ház, amelybe Eremits küldte a végrehajtót. Husz forint volt a kölcsön és száz forintra tartották meg az árverést. Minden hónapban doboltak egyszer és mindig az Eremits akaratából. Utoljára az öreg Sibul tanyáján . . . Többet nem doboltatott a kikindai képviselő. A két Sibul-fiu, akik teleszívták magukat a falu lázongó szenvedélyével, akiket megtévelytett az uzsora kegyetlen pusztítása, meglesték egy napon tehetetlen, öreg apjuk megrontóját és végeztek vele . . .

Az uzsorának halottja volt. Az es-

küdtek kimondták, hogy a két Sibul-fiu embert ölt, de az indulat elvette az eszüket és nem tudták, mit cselekesznek. „Nem tudták, mit cselekesznek.“ Ez a felmentés etikai alapja. Nem gyilkosokat mentettek föl, mert hisz gyilkosokat fölmenteni nem is szabad soha. Hanem fölmentettek két embert, akik háborgó indulatuk lázongó kitörésekor nem tudták, hogy mit cselekesznek. Az esküdtszék nem mondta, hogy szabad ölni és azt sem mondta, hogy az adós megölheti a hitelezőt. Hanem csak azt mondta, hogy nem lehet büntetni azokat, akik egy lelketlen uzsorás álnokságától vérig gyötörve, megjárták a legrettenőbb szenvedések kálváriáját: a lélek egy elkeseredett pillanatában nem birtak többé magukkal és önmaguknak szereztek igazságot. Igazságot, amelyet éveken át hiába kerestek és amelyet a jogformalizmus ismeretlen zárai tartottak elrejtve előttük.

Társadalmi létünk rettentő kritikája van e felmentő verdiktben. Két ellenfél állott az esküdtszék előtt. Az egyik a naiv, primitív tömegember. Aki nem ért törvényhez, nem ismer jogszokásokat,

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Álmomban . . .

— Heine. —

Álmomban kedvesemmel
Ismét találkozám,
A szép alak lefogya,
Beteg, szegény, sovány.

Egy gyermeke a karján,
Egy a kezén vala,
Lerítt keserve róla,
Lerítt a rongy ruha.

Az ajka szótalan volt,
Csak a szeme beszélt,
Beszélt nyomort, amelyet
Azóta általlélt.

És szóltam: Jöjj lakomba,
Lesz, hol lehajtsd fejed,
Majd dolgozom s megosztom
A kenyerem veled.

A két kis árva gyermek
Az is veled lehet,
De főgondom te rád lesz
Te nagy beteg gyerek.

Nem fogom emlegetni
Mi voltunk egykoron —

Ha meghalsz, könnyet ejtek
Majd árva sírodon.

Pataj.

A jótékonyág.

Irta: Catulle Menier.

— Egészen egyszerűen, szeretem önt
asszonyom — mondotta Henri.

Feketezsinóros vörös vadászkapátjában, fehér bőr-nadrágjában szőke hajával, amely sötét szemét beárnyalta, nem volt rossz alak. A kandalló izzó tűzébe bámult és nem akarta, hogy pillantása a fiatal asszony kérdő, kutató, világoskék szemével találkozzék.

Denise is sokkal jobban festett vadászruhájában, mint valaha. Nem válaszolt, kényelmesen elnyújtózott. Láthatólag gyönyörűséget okozott neki Henri epedése.

A szalón könnyű, kellemes illattal volt tele, amely mintha a sok sűrű függönyből áradt volna ki. Egy kép, amely egy eszményi tájon ábrázoló asszonyt ábrázolt, ott a kandalló felett, valami édesen mélabus hangulatot adott a szobának.

— Ostobaság volna, Riverol ur — szólalt meg végre a fiatal asszony — ha az urammal

fenyegetőzném, ki nem állhatom az erényeskedő allűröket, de . . .

— Főlöleges a sok szó — szakította félbe a férfi ridegen. — Visszautasít, ez az egész.

— Igen, vagy valami egyebet várt talán? Ugyalátszik, megsértődött No lám!

— Megsértődve! . . . Nem, ez nem az igazi kifejezés. . . . Csalódtam. Hisz önnek várnia kellett a vallomáson. Jól tudhatta, hogy miért mondtam le nizzai utamról és követtem önt Boulogneba, ahol szerencsém volt a legszebb időben a szállóban vesztegelni és urával és még néhány öregurral whistezni.

— Riverol ur, ön tapintatlan.

— Ó, jól tudom, mit beszélek . . .

— De ugy látszik, nem tudja, hogy kivel.

— Éppen ezt tudom egészen jól. Azzal az urhölgygyel beszélek, aki Merignan vicomte urral nagyon jó ismeretségben van.

— A-a-ah!

Denise hirtelen felállott és Riverol ámult, hogyan tudnak azok a szelid szemek villámokat szórni.

— Eltaláltam — mondotta magában.

— Természetesen, egészen jól értem önt

nem tudja az irások és szerződések perrendi jelentőségét, aki a gazdag emberben urat, az urban csak tisztességet és becsületet ismer. Aki, mert ilyen és hiszékeny, médiuma a gazembereknek. A másik a raffinált, lelketlen, számitó pénzűzér. Aki ismeri a törvényt és még jobban a hiányait. Aki tudja a szerződések jelentőségét és még jobban azok rejtelmes frázisait. Aki senkiben sem lát embert, senkiben tisztességet, senkiben becsületet. Aki kihasználja az emberi tudatlanságot és palotákat épít. Aki kiszorolja a hiszékenységet és földeket vásárol. Akit nem hatnak meg a könyvek, nem indítanak meg a nyomor és nélkülözés legkeservesebb szenvedései sem. Aki csak a pénzt látja, a pénzt szereti, a pénzért él, a pénzével hal, aki csak . . . uzsorás.

Ez a két ellenfél állott egymással szemben: a primitív tömegember és a raffinált uzsorás. Egy egész élet gyötrelmes harcát vívták végig. A primitív tömegember, aki a küzdelemben már alapjában véve gyöngébb és az uzsorás, aki természeténél és rendeltetésénél fogva az erősebb volt. És e két ellenfél egész életen át tartó küzdelemben az állami és társadalmi intézmények és szervezetek egyike előtt se talált a gyöngébb ellenfél, hanem mindig csak a raffinált ember oltalmát és segítséget. A kisbíró előtt az uzsorásnak volt igaza s a Kuria előtt is az uzsorásnak volt igaza. Mindazon formák alapján, kétségtelenül, amelyeket a kisbíró is és a Kuria is megkövetel, hogy valaki javára üthesse le a mérleget. De hát hol a vigasztaló, mi a megnyugtató a primitív emberre abban, hogy a formák szerint minden rendben ment? A tömegember mindig csak a maga bukását és

mindig csak a gazdag ember diadalát látta. Ez nem volt az ő igazsága, mert ez kegyetlen, pusztító, öldöklő igazság volt. És maga kereste meg az igazságot. Letörve korlátot, bilincset, elfelejtve törvényt, sőt emberséget is. Rideg, szívnélküli módon: agyonütötte diadalmas, kegyetlen ellenfelét.

Az esküdszék fölmentette. Nem azért, mert igaza volt. Hanem, mert a polgári lelkiismeret a két Sibul-fiu rettentő helyzetét, a primitív tömegember küzdelemének végtelen aránytalanságát megértette. És megértvén, nem mondhatta bűnnek azt, ami a lélek eleméntáris önsegélye, a társadalmi kiszolgáltatás egyenlőtlenségét érző ember elkeseredett kitörése volt. A verdiktnek, igazság és lelkiismeret szerint, így kellett szólni. Nemcsak a vádlottak, hanem magának a társadalomnak az érdekében is, amely ebből a pörből a saját maga reformjához is merithet értékes tanulságokat.

A zombori kertészügyhöz.

Zombor város kertészi állásának betöltése tárgyában, a helybeli lapokban közzétett nyilatkozatomra Hermann Miklós névalírással válasz jelent meg az „Uj Bácska“ 1904. évi június 15 iki számában. E közleményre több napig tartott betegsémem miatt csak most reflektálhatok s most is csak azért, mert e váiasz tartalmából azt látom, hogy azt aligha Hermann Miklós fogalmazta, hanem mindenestre egy, a városi ügyekben zavart óhajító uri ember, aki jelleméhez illően, most sem tudott a tárgynál maradni s a válaszban arról írni, valjon igaza van e Hermann urnak s ha igen, hát miért, — hanem érzévé pártoltja ügyének igaztalanságát, átcsapott a személyeskedés terére.

Nekem midőn a fentemlített nyilatkozatomat közzétettem köteleességszerűleg csupán az volt a céloim, hogy a városi kertészi ügy-

ben szélnek bocsájtott rosszakaratu híresztelésekkel, a közönségnek félrevezetett részét felvilágosítsam arról, hogy ama híresztelés alaptalan, hogy a kertészi ügyben Hermann Miklósnek előbbi állásáról való állítólagos lemondása címén mi kártérítési követelése sem lehet a város ellen s hogy felvilágosításom arról, mikép Hermann, hamis címet használ akkor, amidőn minden jog nélkül Zombor város kertészének akarja magát feltüntetni, — holott ő nem az s annak ő nem lett felfogadva. Hogy a pusztán idevágó nyilatkozatomat most már, ama válasz fogalmazója és ennek nyomán az aláíró Hermann ur, milyen jogi tudásból eredőnek véli s hogy vajjon igaz-e az, mikép a köteleességérzetemből kifolyólag irt nyilatkozatom, állítólag megneveztette az összes bírákat és pertári kollégáimat s vajjon igaz-e, hogy akadt tényleg oly fiskális, aki az egész ügyre ki nem terjedő információ nélkül röhögni képes volt nyilatkozatomon, mint a válasz mondja s hogy képes volt-e az ott említett kijelentést tenni, mindez még megtörténtük esetén sem volna képes engem eltántorítani attól a köteleességtől, hogy lerántsam a leplet a várost jogtalanul támadókról s hogy a közönséget tájékoztassam.

De már itt ki kell jelentenem, hogy sokkal nagyobb tudásu, műveltségű és finomabb érzéstieknek tartom a válaszban említett urakat, semhogy csak feltételeznem is szabadjon róluk azt, hogy egy a város érdekében irt felvilágosító nyilatkozatról mindaddig, míg az egész ügyről alaposan nem nyertek tájékozódást, lesújtólag nyilatkozhattak volna. Tehát ez csak közönséges hazugság lehet.

Kijelentem továbbá még azt is, hogy nagyon téved a válasz akkor, amidőn azt írja, hogy izléstelen dolog, ha egy peres ügyben az egyik perfél megbizottja a nyilvánosság elé viszi perbeszédét — téved, ha azt hiszi, hogy ezzel engem vág, mert hisz akkor, midőn a nyilatkozatot közzétettem, még egyik perfélnek sem voltam megbizottja s nem álltam kartárral szemben, de álltam mint városi ügyész a nagyközönséggel szemben, kinek irányában köteleességem, hogy az esetleg peres, vagy peressé válható kérdé-

uram! És ön bizonyítékkal tartozik nekem rágalmaszásaért — különben az uram fogja követelni öntől.

— Az ön felháborodása teljesen helyén volna, asszonyom, ha nem volna meg ez a bizonyítékom. Hát figyeljen ide. Egy napon egyik festő barátomnak a műtermében voltam a Rue de Civryben. Az ablaknál álltam s kibámulva a szürkületbe, egyszer csak látom, hogy a szemben levő sarkon egy kocsi áll meg, abból egy hölgy száll ki, akinek járása és tartása meglepően ismerős volt nekem. Az arcát ugyanis sűrű fátyol borította. Néhány szót szölt a kocsisnak, aki arra elhajtattott. Az a hölgy aggódva körülkémlelt, vajjon nem vette-e észre valaki, aztán gyorsan elindult, de nem olyan gyorsan ment, hogy jomagam, aki utána siettem, ne követhetem volna. Végre egy négyemeletes ház előtt a Rue de Pucelleben megállott, még egyszer körültekintett — én az utcai kut mögé rejtöztem — és besietett egy kapun. Meg kell adnom, hogy Merignan vicomte nagyon bőkezű volt, mert a házmester és a többiek semmiről sem tudtak — semmiképpen sem akartak valamit elárulni. De ha én valamit fölteszek magamban, akkor nagyon

makaes vagyok, és így megtudtam végül, hogy hetenkint kétszer-háromszor Deterrenak, a muzsikusnak a családjához jár, aki hátul a negyedik emeleten lakik. A vicomte pedig elől lakik. Hosszas fáradozásomba került, amíg végre tanum akadt arra, hogy a vicomte önnel egyidejűleg volt Deterreék lakásában.

Igen, ő a ház tulajdonosa . . .

— És személyesen hajtja be a házbért — mondotta Riverol gunyosan.

Denise hallgatott s mintegy segítséget keresően nézett körül.

És valósággal megkönnyebült, amikor megnyílt az ajtó és az ura belépett. Az ura alacsony, vastag, szakálltalan volt, halántékán a haja egészen szürke. Lármásan köszöntötte őket.

— Na, hisz itt vagytok. Ez volt aztán a vadászat, mi? Pompás bestia, mondhatom, soha még nem volt meg bennem úgy az elégtételnek az érzése, mint amikor leteritettem . . . De micsoda areokat vágtok ti itt ketten? Verekedtetek, he?

— Igen, egy kis vitánk volt, kedves Cesar, s neked kell a dolgot eldöntened. Tudod, mindig el szoktam neked mondani jótékony-

sági ügyeimet — elnöke vagyok ugyanis a Beteg Anyákat Gyámolító Egyesületnek — fordult felvilágosító hangsúlyozással Riverolhoz, aki feszült kíváncsisággal leste, hogy mi fog itt történni. — Bizonyosan ismered Deterrenének, a muzsikus feleségének a történetét is . . .

— Tudom — felelte Cesar félig nevetve, félig elkényszeredetten — mindenáron kell lennie valakijének, akinek a szívét kiöntse, kedves Riverol, s mint türelmes férjnek, már csak meg kell hallgatnom. De ne higgye, hogy meglepszik azzal, ha úgy teszek, mintha oda figyelnék. Nem bizony, mert alaposan megvizsgáltam. Tehát Deterreék, — igaz, sikerült rábírnod Merignant, hogy elengedje ennek a szegény népnek a házbért?

— Nagyon nehéz volt — mondotta Denise sóhajtván. — Háromszor kellett felhívnom és rábeszélmem, amíg végre megtette. Most boldogok azok az emberek, hogy kigázoltak a nyomoruságukból, s nekem nem is kell már többé oda mennem hozzájuk.

— Akkor hát meg lehetsz elégedve megint — felelte rá Cesar ásitozva. — Hanem

ekben akkor, ha a városnak jogtalanul és alaptalanul történő megburcoltatásáról van szó, hogy akkor a valódi tényállás tudatásával tájékoztatást nyujtsak, hogy a városi vezetés ellen még a gyanu árnyéka se maradhaszon fenn. És amíg lesz szerencsém a város törvényhatóságának bizalmából a városi ügyészi állást betölteni, addig nem fogok sohasem visszariadni semmiféle terrorizmustól s ellenem irányuló személyeskedéstől, haladni fogok mindenkor a kötelességszabta utamon és mindenkor szót fogok merni emelni ott, ahol azt állásomból kifolyólag a város érdekében szükségesnek fogom tartani.

Ezek után bátor vagyok a kérdéses ügyben bővebb tájékozásul kijelenteni azt, hogy pozitív bizonyítékok szereztettek be arról, mikép Hermann Miklós ur akkor, amidőn az általa sokat emlegetett polgármesteri értesítést megkapta s amidőn 1904. évi május hó 17-én Temesvárról Zomborba indult, itt 18-án a kertészi ügyben jelentkezett s midőn akkor azon értesítést nyerte, hogy tévesen értelmezi azon végzést s hogy nem ő lett felfogadva kertésznek — hanem más: ezen időben Hermann Miklósnak sehol rendes fizetési állása nem volt.

Hermann Miklós azután, dacára a most említett és nyert felvilágosításnak, minden esetre fel lévénbujtatva, azon tervet eszelte ki, hogy haza megy, elhozza családját és azt kürtöli világba, hogy ő kapott végzéssel tévedésbe ejtve, lemondott Temesvárott azon jól jövedelmező állásról, amelylyel állítólag ott birt s most itt nem akceptáltatván, családja kenyér nélkül maradt; s további célja az volt, hogy fenyegetéssel ráveszi a városi vezetőséget, hogy azok nagyobb összeggel elégtessék ki.

Kieszelt tervét annyiban végrehajtotta, hogy lehozta családját, igaztalan ügyének pártfogókat keresett és elég sajnós, amint látszik talált is, sőt nem átalotta kiereszkolási céljauak elérése érdekében a városi hivatali helyiségben scénákat rendezni. Tette pedig azt azon hiszemben, hogy a város majd nem jön reá arra, hogy hisz itt nem egy ama értesítés folytán állását vesztett szegény

most már engedelmet, reváns billiárdpartit ígertem Germainnek.

— Asszonyom — szólalt meg Riverol egészen lesujtva, mikor Cesar eltűnt — rendkívül sajnálom, hogy elragadtattam magamat s ilyen igazságtalan gyanuval . . .

— Elég! — szakította félbe Denise királynői mozdulattal, amely kétségtelenül buesut jelentett — úgy veszem, mintha az ön méltatlan viselkedése meg sem történt volna, sértő föltevését ki sem mondta volna. De megkövetelem, Riverol ur, hogy mátol kezdve úgy engem, mint a lakásomat kerülje.

Alig zárult be Riverol után az ajtó, Denise már ott ült az íróasztalánál s illatos levélpapírra a következő sorokat vetette:

„Kedves Hektor! Látod, mennyire igazam volt, amikor erősen ragaszkodtam ahhoz, hogy eljásszszuk azt a jótékonyági komédiát, valahányszor meglátogatallak. Riverol kikémléi a mi találkozásainkat és közel volt ahhoz, hogy az uramat felvilágosítsa. Baj van, ha közbe nem lépek azzal a jótékonyági komédiával. Ezek után természetesen nem találkozhatunk többé a házadban. Rendbe kell hozatnod megint mendoni villádat, amiről aztán értesíts a kellő időben. Denise.“

emberről és családjáról van szó, hanem hogy egy kiméletet nem érdemlő, valótlanságokat mondó egyénről. Hermann Miklós ur még mindig nem tudja, hogy a város előző viselt dolgairól információt szerzett be, ezután 3150 korona tőkejárulékaik iránt pert indított a város ellen s ebben is azt adta elő, hogy ezt azon a címen igényli, mert ő a temesvári kertészi állástól lemondott — s így kárt szenvedett. Majd pedig meggondolván a dolgot, hogy e pert majd elvesztheti, ujabban kérényt adott a városhoz, amelyben már nem kártérítést kér, hanem Zombor város kertészének állítván magát, kéri ez állásba való behelyeztetését és havi járandóságának folyósítását.

Hát engedelmet, mindezt még sem tartozik a város tűrni, mert hisz mint említém bizonyíték van a kezünk között arról, hogy Hermann ama értesítés kézbesítésekor sehol állandóan díjazott állásban nem volt, tehát arról fel sem mondhatott s így e címen a város által neki kár nem is volt okozható, tehát hogy összes ebbeli, úgy mint ama kereseti állításai is valótlanok. Ép így kvalifikálatlan azon előbb említett ujabbi eljárása is, hogy a városnál kérte magát a kertészi állásba behelyeztetni s kérte javadalmazásának kiutalványozását, hisz ha bármily tévesen szólna is az a polgármesteri értesítés, az legfeljebb csak kártérítésre adna okot, ha lett volna előbb állása s ha arról e miatt mondott volna le, azonban ama értesítés még mindig nem változthat azon a tényen, hogy nem ő fogadtatott fel városi kertésznek, hanem Cséser Gyula ur s így kétségtelen, hogy Hermann urnak ujabbi beadványa is alaptalan s csak a városi tanács zaklatására irányul.

Talán csak annyira még nem jutottunk itt Zomborban, hogy akárkik is álljanak ily Hermann Miklósok háta mögött, hogy efféle fondorlatok és alaptalan követelésekkel szemben a városi tanács a végletekig összetett kezekkel tartozzék maradni! Ezért mondtam ama nyilatkozatomban, hogy a városi tanács esetleg erélyesebb eszközök alkalmazására is határozhatja el magát, azaz: Hermann ur azon cselekményével, hogy tudva mikép valótlan az, hogy ő a polgármesteri értesítés miatt mondott volna fel temesvári állandó fizetési állásáról jogtalan vagyoni haszon-szerzés végett városunk polgármesterét fenyegetéssel, őt meg nem illető 3150 korona, majd később 2000 koronát, ismét később 650 frt = 1300 korona megfizetésére akarta kényszeríteni, ezzel a btk. 350. §-ába ütköző és 353. §. 1. pontja szerint minősülő zsarolás büntetvényét követte.

Azonkívül Hermann Miklós ur azon cselekményével, hogy dacára azon értesítésnek mikép ő nem városi kertész, mégis magát illetéktelenül közszolgálatban álló személynek adja ki, ezért nevezett az 1879. XL. t. c. 44. §-ába ütköző kibágást is elkövette, s végül Hermann Miklós ur azon cselekményével, hogy a közönség tévutra vezetése céljából az őt jogosan meg nem illető Zombor városi kertészi címet használja, az 1879. XL. t. c. 45. §-ába ütköző kibágást is elkövette.

És ha amennyiben a hajsza tovább folytatódik, ügyészi kötelességemben állónak fogom tartani mindazon fenyegető ügyek beindítása céljából a városi tanácsnál javaslatot adni be. Ily való tényállás mellett ugy hiszem, hogy a nagyközönség eléggé tájékozva lesz Hermann Miklós ur eddigi eljárásáról és hiszem, hogy mindazok, akik eddig kellő információ nélkül Hermann urat áldozatnak

vélték, őt pártolták, — ezentul azt mint meg nem érdemeltet tőle megvonják — s ezzel is a jogtalanul megburcolni célzott városi tanácsot rehabilitálják.

Végül már előre kijelentem, hogy ha ez ügyben bármily további hírlapi közlemény jelenne meg, arra reflektálni többé nem fogok, aminthogy e közlemény sem akar válassz lenni Hermann urnak, hanem pusztán a közönség tájékozódása céljából íródott.

Zombor, 1904. június 27.

Dr. Thurszky Zsiga,
Zombor szab. kir. város ügyésze.

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA“
XXVII. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve:

Egész évre	12 kor.
Fél évre	6 kor.
Negyed évre	3 kor.

— Néptanítók számára: —

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyomdájába küldendők.

A „Bácska“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

H i r e k.

Kinevezések. Engelthaler László újvidéki járásbírói jegyző a szegedi kir. törvényszékhez albiróvá nevezetett ki; Láng dr. apatini jbir. aljegyzőt az igazságügyi miniszter az újvidéki törvényszékhez jegyzővé nevezte ki, Medveczky Imre jegyzőt pedig az újvidéki törvényszéktől az ottani járásbíróshoz helyezte át.

Egyházi hírek. A bajai cisztercita rendház főnökévé és gimn. igazgatóvá kinevezetett a boldogult Fölker Gusztáv helyébe Werner Béla Egerből. Richter Mátyás áthelyeztetett a székesfehérvári rendházba. Dr. Szegő Ernő theologiai tanárnak nevezetett ki Budapestre.

Halálozás. A városháza erkélyéről a fekete lobogó ismét halálozást jelzett. Egy régi, derék tisztviselőnek, Szláv Ferencnek halálát. A köztisztelőben állott öreg urat, aki 42 éven át szolgálta mint levéltáros hűségesen a várost, szerdán hivatalos helyiségében váratlanul szélhűtés érte. Rögtön eret vágta rajta, ami látszólag jótékonyan hatott a betegre, mert eszméletét visszanyerte s teljesen öntudatnál volt, midőn hazaszállítottak. Hazaszállítása után azonban ismét rosszul lett. Mindössze két napig volt beteg s szombaton reggel egy ujabbi szívszélhűtés véget vetett szenvedéseinek. A halál hírére nyomban kitérték a gyászlobogót a városházára s a tisztikar nevében Hauke Imre polgármester részvétét fejezte ki az özvegynek. A temetés nagy részvét mellett vasárnap d. u. 5 órakor ment végbe. A halálesetről a család a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Szláv Ferencné született Scharschmidt Irma és leánya Aranka a maguk, valamint a számos rokonok nevében is a legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy felejtethetlen jó férjem, illetve édes atyam, testvértünk és sógorunk Szláv Ferenc Zombor sz. kir. város levéltárnoka folyó évi június hó 25-én reggel fél 9 órakor, az utolsó szent-ségek ajtatos felvétele után, életének 70. évében rövid, de kínos szenvedés után elhunyt. Felejtethetlen drága halottunk hűlt teteme folyó évi június hó 26-án d. u. 1/26

órákor fog a gyászházban (Apolló utca 35. sz. a.) a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a szent Rókus sirkertben örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szentmise áldozat folyó évi július hó 1 én d. e. 8 órákor fog a helybeli róm. kath. plébániai templomban az Urnak bemutatni. Zombor, 1904. évi június hó 25 én. Legyen nyugalma csendes, emléke áldott! Özv. Heves Károlyné szül. Szlávay Mária, özv. Jánoky Istvánné szül. Szlávay Viktória, Matzitz Lajosné, szül. Szlávay Teréz, Veszelovszky Antalné, szül. Szlávay Ilona, Szlávay Péter testvétei. Tranter Rezső, Tranter Rezsóné szül. Scharschmidt Hermina, Veszelovszky Antal, Matzitz Lajos, Szlávay Péterné szül. Bittner Vilma sógorai és sógorónéi.

Egyházfelügyelőválasztás. A bácsi ág. ev. egyházmegye f. hó 23-án Ujvidéken tartott egyházmegyei közgyűlésén, a dr. Gertinger Pál elhalálozása folytán megüresedett másodfelügyelői állásra a hit- és ügybuzgó dr. Lebach László cserevenkai lakos, nagybirtokost vállasztotta meg nagy lelkesedéssel egyhangulag.

Szinügyi bizottsági ülés. A tegnapi szinügyi bizottsági ülésen a jövő szini idényre a színházat ifj. Polgár Károly nyerte el.

A zombori gyermekzenekar újjászervezése. A mi kis zöldruhás muzsikuskaink kis bija, hogy szerte nem széledtek a nagyvilágban. A banda majdnem csödbe került. A pártolás és támogatás hiánya válságba hozta a zenekart s csakis néhány lelkes embernek az érdeme, hogy teljesen fel nem oszlott. Amint most értesülünk, a zenekar szervezését Tantner Ottó vette kezébe s rövid idő alatt ezt nagy zenekarrá akarja fejleszteni. A zenekarba új tagokat toborznak s már is megsaporodott a száma. A zenekar ezentúl nyilvános hangversenyeket fog adni és mindenütt megjelenik, ahol a közönség kellemes szórakoztatásáról fog szó esni. Már most úgy a város tanácsán, mint a közönségen mulik, hogy kellő támogatással az eddig szépen működő zenekart újra felvirágoztassák.

Katonai emlékűnnepély. Tegnap ünnepelték a helyben állomásozó 23-asok a trautenauai győzelem évfordulóját. Az idei ünnepély nem volt oly nagyszabású mint a multakban. Reggel 9 órákor ünnepélyes istentisztelet volt, melyen résztvettek egy a közönség, valamint a honvédség, csendőrség tisztjei, a tartalékos tisztek és hadapródok. A polgárság részéről Hauke Imre polgármester vezetésével megjelent a tanács és a városi tisztikar. Mire után a Ferenc József laktanyában az egyes századparancsnokok méltatták a legénység előtt a nap jelentőségét és buzdító beszédeket intéztek a legényekhez. Délben bankett volt a tisztí étkezőben, délután pedig a legénység rendezett mulatságot az udvaron.

Reformok a táviratozás terén. A nemzetközi táviróegyezményben július 1 től kezdve számos változás fog életbe lépni. Ezekből közöljük a következő fontosabb adatokat: Július 1-étől kezdve a rendes táviratokban szabad rövidítéseket és a kereskedelmi terén használatban levő betűjegyeket is alkalmazni. Megállapított titkos nyelven szabad táviratokat feladni, ha a szavak olyanok, hogy valamely, Európában használt nyelvnek megfelelően kifejtethetők. Chiffrirozott magántáviratok csak abban az esetben vehetők fel, ha vagy tisztán betűkből, vagy tisztán számokból állanak; számokat és betűket azonban összekeverni nem szabad. A rövidítések terén következő változások lépnek életbe: P. C. S. = sürgősen kézbesítendő, J. = csak nappal kézbesítendő, G. P. = postahivatalban marad. A határidőt, melyen belül a távirat feladójának reklamálásához joga van, nyolc hónapra kiterjesztették. Ha a távirat továbbküldése a vonalon beállt zavar folytán akadályt szenved, a posta köteles a hosszabb és költségesebb kerülő uton is tovább küldeni, ha feladó nem tett is le rá fedezetet. A „válasz fizetve“ jelzéssel feladott táviratoknál a kifizetett szavak számait külön fel kell említeni, a korlátozás azonban, hogy csak harminc szó választ lehet előre kifizetni, a jövőben meg-

szólnak. A sajtó-táviratok „Z-Pressé“ jelzéssel lesznek ellátva, de ilyeneket csak este 6 órától reggel kilencig lehet feladni. A pénzmegtérítési keresetek határidejét megcsökkentött, vagy nem kézbesített táviratokért öt hónapra emelték fel.

Eljegyzés. Lederer Jenő eljegyezte Loschitz Elza urleányt Zomborban.

A „D. M. K. E.“ belépési felhívása. A Szegeden székelő délmagyarországi közművelődési egyesület pár nap előtt adta ki újabb felhívását a közönséghez, melyben belépésre hívja fel különösen a déli vármegyék lakosságát. A felhívás azon része, mely a belépési felteteleket foglalja magában, a következőképen szól: Aki a magyar nemzet jövője iránt érdeklődik, a magyar nemzeti állam ideálját szívében hordja, annak kötelessége fölemelni a zászlót a Délmagyarország nemzeti kulturájáért teljesítendő feladatra, be kell lépnie a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület örökös, alapító, rendes vagy partoló tagjai sorába. Az egyesületnek működése kiterjed Arad, Bács Bodrog, Békés, Csanád, Krassó-Szörény, Temes és Torontál vármegyék területére; célja pedig az lesz, hogy a béke minden eszközével, de a nagy eszméhez méltó minden erővel ápolja, fejlessze és erősítse a Délmagyarországon a hazafias magyar szellemet, terjessze a magyar nyelv ismeretét. Az egyesület tagja lehet minden feddhetlen jellemű férfi és nő, továbbá az erkölcsi és jogi személy. Az egyesület tagjai: örökös, alapító, rendes és partoló tagok. Örökös tagok mindazok, kik az egyesület alapítókéjének gyarapításához egyszer s mindenkorra legalább ezer koronával járulnak. Ezen összeg tiz éven át évi 100 koronás részletekben is fizethető. Az egyesület alapító tagjai azok, akik az egyesület alapítókéjének gyarapítására legalább kétszáz koronával járulnak. Ezen összeg öt éven át évi 40 koronás részletekben is fizethető. Az örökös és alapító tagsági díj, mint a kulturegyesület részére tett érintetlen alapítvány, az adományozó neve alatt őriztetik és csakis a kamata fordítható az egyesület céljaira. Az egyesület rendes tagjai azok, kik évenként 2 korona tagsági díjat fizetnek az egyesület pénztárába. A rendes tagok kötelezettsége aláírásuktól számított 5 évig áll fenn az egyesülettel szemben, beszámításával azon egész évek, melyben a belépés történt. A rendes tagok jogosítva vannak ötven korona tökének az egyesület pénztárába való befizetésével tagsági díjizetési kötelezettségüket megváltani, mely esetben életük fogyatag a kulturegyesület rendes tagjai maradnak. Partoló tagok azok, kik bármely adománnyal segítik elő az egyesület célját. Az egyesület a legkisebb adományt is köszönettel fogadja és azt hírlapokban és évkönyvekben nyilvánosan nyújtázza.

Halálozás. Kossányi Nándor állatorvos Magyarokanizsán életének 37. évében június hó 22 én elhunyt.

A péterváradai vár és a civilek. A péterváradai katonai parancsnokság, mint tudósítónk jelenti, a péterváradai vár látogatását megtiltotta a polgárságnak. A tilalom okát a katonai körök nagyon titkolják. A péterváradai várat a napokban több magasrangú katonatiszt látogatta meg. A katona vendégek Péterváradról az Alduna vidékére utaztak s az összes katonai erődöket megfogják láogatni. A polgárság azt hiszi, hogy a vár látogatásának tilalma valami mozgósítással van összefüggésben.

Szerencsétlenség. Obecsén a Frenner testvérek fatelepén végzetes szerencsétlenség történt, mint ottani levelezőnk írja. Ugyanis a munkások a deszkák osztályozásával voltak elfoglalva. Hatalmas kazalt emeltek deszkákból, amikor a sor egyszerre megcsuszott és iszonyu robajjal összedőlt. Két ember a farakás alá került. Sári Jánost hamarosan kimentették és csak kisebb zúzódásokat szenvedett, de Szakáll Andrást már eszméletlenül állapotban vitték el a helyszínről. A szerencsétlen fiatal ember, aki csak két hete nősült, oly súlyos zúzódásokat szenvedett, hogy életben maradásához alig van remény.

Kivándorlási meghatalmazottak. A m. kir. belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a „Cunard Steam Ship Company Limited“ hajóársaság által szállítási szerződések megkötése céljából meghatalmazottaként kinevezte: Lederer Leó banküzlet tulajdonost Zombor és Bácsmege részére, Mándics Demeter magánhivatalnokot Ujvidék területére.

Eljegyzés. Dr. Molnár Tibor, dr. Molnár István főgimnáziumi tanár lapunk volt szerkesztőjének és neje szül. Belt Katica urasszonynak fia, eljegyezte Huber Lulut, Huber Antal és neje Simonovits Mariska leányát Budapesten.

Jótekonyság. Egy magát megnevezni nem akaró jótévő K. B. M. jelzéssel tiz koronát juttatott Hauke Imre polgármester kezébe azon óhajának kifejezése mellett, hogy ezen összegből két zombori szegény 5-5 korona adományban részesíttessék.

Katonatisztek nőstülése. Az utóbbi időben sok katonatiszt folyamodott, hogy csekélyebb óvadékkal nőstülhessen. A közös hadügyminiszterium most felszólította a katonai parancsnokságokat, hogy az efféle kérvények elintézésénél a jövőben szigorúban járjanak el és ne ajánlják a harminc éven alul levő tiszteknek csekélyebb házassági óvadékkal való nőstülését. Méltányos figyelemben jövőben csak századosok és vezérkari tisztek, oly tisztek, kik leányukat akarják férjhez adni és harminc éven felül levő tisztek fognak részesülni.

Ötvenezerkoronás alapítvány. Obecséről írja tudósítónk: Tegnap elhalt Obecsén Beretkáné Bogár Anna, aki minden vagyonát, mintegy 50000 kor. Obecse község szegény-alapja javára hagyományozta. Az elhunyt férje, Beretka Károly, a 90 években több éven át bírja volt a községnek és mint az elhunyt asszony végrendeletében jelzi, férjének egyenes óhajára hagyja vagyonát a község szegény-alapjának. Az elhunyt polgárosszonyt a község temetette el teljes díszszel és a község nagy részvéte mellett. Obecsén ez már a második alapítvány a szegényeknek. Előbb Freund József gyáros százezer koronás alappal szegényházat juttatott a községnek.

Vizbefultak. Péterréven (Bácspetrovoszellő) öt lányka fürödni ment a Tiszára. A hűs hullámokban vígan lubickoltak a leányok, mikor a 13 éves Sipos Viktor kisértávolabb merészkedett társaitól és a víz sebesebb árja elkapta. Egyetlen sikolt halottak csak társuói, de segélyére menni egyik sem mert és így mire az ő lármaükra emberek jöttek oda, akkorra a kis Viktor rég elmerült. A halaszok csak este találtak rá és adták át a kétségbeesett szülőknök, akik akkor érték haza és épen keresték, hogy hová lett a házörzésre itthon hagyott lánykájuk. — Obecsén szintén szedte áldozatát a Tisza. Ugyanis Opancsarov Iván borbélyinas egy társával a holt Tiszaágra ment fürödni, ahol Opancsarov a fenékről ugrált a vízbe. Egyszer azonban az ugrás után nagyon sokáig maradt a vízben. Mikor társa megszokta a várását és gyanus lett előtte a dolog, segélyért kiáltott. Az odasiető emberek azonban már csak a hulláját halászhatták ki a kis borbélynak. Valószínűleg ugy fult bele, hogy fejével gorgván, a csekélyebb víz fenékén levő iszapba sttpedt a keze és feje és nem volt képes szabadulni; de az is lehet, hogy szívvelhűtés érte ugrás közben.

Veszedelemes lovaglás. Izgalmas jelenetek voltak tanui Palicsón a napokban a villamos vasut utasai. A szegedi uton egy vad paripa száguldott, hátán hordva egy kis uri fiút. Kisérője, egy katonatiszt sem bírta gyors lovával elérni. Mindenki elveszettnek hitte a fiút, aki Szentkirályi honvédőrnagy 14 éves fia volt. A Jakobcsics villa táján a megvadult ló egy fának vitte neki lovasát, hol az lábát megsértette. Itt végre megállíthatta megvadult lovát a kis mokány fiú — igazán férfiet meghaladó erővel — s leszállhatott lováról. A sérült beteg egy közelben lakó orvos látta el az első segéllyel és vitte be kocsiján szüleikhez. Mint halljuk, a sérülés könnyebb természetű csontsértülés.

A zombori r. k. népiskolai gyermek majálisnak elszámolása. A gyermekmajális szép sikerét annak idején méltattuk; most közöljük azt a fényes eredményt biztosító gyűjtést, amelyben városunk közönsége oly lelkes örömmel vett részt. Tomcsányi Aladár gyűjtőívén adakoztak: Latinovits Pal 10 kor., Markovits Béla 5 kor., Karácson Gy. 2 kor., Szalay Angyalka, Szalay Erzsike, Lánckor Antal, Zsigmond János, Piukovits Imre (Apatin), Illy Gy., Mikosevits N., Potzta I., Vujevich Lajos, Schön Adolf, Gyorgyovác N., Horvátovits Aladár, Frieber M. 1—1 kor., Tomcsányi Aladár 1 kor. 18 fil., Omelka N. 60 fil., Széchenyi László, Vidákovits János 30—30 fil., Dudás Gyula, Zöldbegyi N., Grigorievics B., N. N., Teofánovits N., Kovács N., Tóth N., Szaich Lajos, Hoffmann N., Zimmermann Gyuszi, Loógó Mátyás, Sztrilich Kálmán, Kutassy, Hambalek Jakab, Zundánovits Vladimir 20—20 fil., Lajos József 12 fil., Zoltán 10 fil., összesen 35 kor. 60 fil. — Szondy Mátyás gyűjtőívén: Szondy Mátyás, Willmann János (Baja) 5—5 kor., dr. Pallai Zoltán 3 kor., Markovith Lajos, Radány Peter, dr. Pastrovits János, dr. Bruck Izidor, Diener János, Szinyák N., dr. Szilágyi Károly, dr. Gombos Ignác, Bitchler Vilmos (Országjárás) 2—2 kor., Késmárky Béla, Garó István, Zsoldos Benő, Gruman Károly, Hettesheimer Henrik, Kovács Gyula, dr. Tím József, dr. Hirmann Ferenc, Olvashtlan, Pribil Ernő, Bayer utazó 1—1 kor., Grün József 70 fil., Szalkay Béla 30 fil., összesen 43 kor. — (Folyt. köv.)

Szerbiába nem kell útlevelel. A szerb belügyminiszter rendeletet bocsátott ki, hogy az Ausztria Magyarország területéről Szerbiába érkező utasoknak, a forgalom és közlekedés megkönnyítésére, folyó évi június 28. tól kezdve nem szükséges útlevelel bírniok. Ez a rendelet kétségtelenül előnyére szolgál a mi kiviteli kereskedelmünknek is, de nagyon előnyös lesz Szerbiára nézve is. Tehát nem csupán udvariasságból teszi közzé a szerb kormány e rendeletet.

„Az Ujság“ ajándéka. A „Mikszáth album“ bő tartalmának egy kivonatát bárkinek megküldi kívánatra ingyen és bérmentve „Az Ujság“ kiadóhivatala, VII., Kerepesi ut 54. mutatóba. Ez a kivonat eredeti nagyságban bár nyomdailag gyönyörű kiállítású, mégis csak halvány vázlata annak a pazar fénytel kiállított vaszkos díszműnek, mely az illusztris szerző örökbecsű visszaemlékezéseinek kivétel, foglalja művészi alkotások reprodukcióinak és elsőrangú bazai művészek eredeti képeinek is, amelylyel „Az Ujság“ az előfizetők ezreinek példátlan lelkesedését és szeretetét legalább részben iparkodott meghálálni. Ujság-ajándék még soha sem idézett elő a közönségnél olyan igaz elismerést és elragadtatást, mint „Az én kortársaim“ című Mikszáth-album. Erre vall az ezekre menő s napról-napra a kiadóhivatalhoz érkező buzdító, dicsőítő levél, de leginkább az az örömdetes tény, hogy „Az Ujság“ hoz szegődő, „Az Ujság“ zászlaja alá csoportosuló új hívek részére már nem telt a Mikszáth-album első kiadásából és így kénytelen volt „Az Ujság“ politikai napilap egy második kiadást rendezni, hogy a tömegesen érkező új előfizetőkkel szembe is leróhassa szeretetének és hálájának ezt az ajándékát.

A „Mikszáth album“ második kiadása szolgáltatja nekünk a kedvező alkalmat, hogy rátereljük olvasóink figyelmét a módjára, melylyel ezt az értékes díszművet „Az Ujság“ előfizetése révén teljesen díjtalanul és könnyűszerrel megszerezheti. Főleges megjegyzésünk, hogy a „Mikszáth album“ második kiadása akár tartalom, akár pazar kiállítás tekintetében teljesen azonos az első kiadással és így minden új előfizetőnek, aki fél évre egyszerre fizet elő „Az Ujság“ ra, vagy fél évi kötelezettséggel akár negyedévenként, akár havonként fizet elő, módjában van az előfizetési összeg beiktatása után azonnal megkapni ezt a gyönyörű ajándékot, mely ékessége a könyvszekrénynek vagy asztalnak, ahova kerül és lelket gyönyörködtető olvas-

mánya annak, aki végig lapozza. A „Mikszáth album“ könyvkereskedői forgalomban nem kerül és sehogya másképp meg nem szerezhető, mint „Az Ujság“ független politikai napilap előfizetése révén.

Aki postautalvánnyal már most beiktatja az előfizetést, — július hó 1-től számítva, — ha csak egy hónapra is, azzal a kötelezettséggel, hogy fél évig járni fogja „Az Ujság“ politikai napilapot, annak már most az előfizetési összeg beérkezése után azonnal megindítja „Az Ujság“ kiadóhivatala a lapot és megküldi „Az Ujság“ ajándékát a „Mikszáth album“ ot. Miután így feleslegessé válik a mutatószámkérés, a legcélszerűbb az előfizetési összeget július hó 1-től számítva postautalvánnyal már most beiktatni, hogy a lapot és az ajándékot azonnal megindíthassák. Nyáron az egész fűrdőevad alatt az előfizetők kívánságára a lapot bárhova utána küldik még akkor is, ha többször változtatják tartózkodási helyüket. „Az Ujság“ független politikai napilap előfizetési ára: Egy hónapra 2 kor. 40 fillér; negyedévre 7 korona; fél évre 14 korona; egész évre 28 korona. Megrendelési cím: „Az Ujság“ kiadóhivatala. Budapest, VII., Kerepesi ut 51. szám. 3—3

Előfizetési felhívás. A Budapesten megjelenő „Hazánk“ ra 1904. július elsejével új előfizetés nyílik és amennyiben t. olvasóink nevezett lapot meg akarják ismerni, forduljanak annak kiadóhivatalához (Budapest, Szentkirályi u. 28/a) amely készséggel küld mindenkinél 6 napon át ingyen mutatószámot. A „Hazánk“ at Buday Barna szerkeszti és az egyedüli magyar agrár politikai napilap. Igazán ajánlhatjuk a „Hazánk“ at olvasóinknak, mert egyike a legjobban és legelőkeltebben szerkesztett nagy napilapoknak. A Hazánk előfizetői vasárnaponként megkapják mellékletül a „Vasárnap“ című szépirodalmi mellékletet és a „Szövetkezés“ című gazdasági és szociálpolitikai folyóiratot. Előbbi Prém József, utóbbi Bernát István a Magyar Gazdaszövetség igazgatója szerkeszti. Az év végén pedig megkapja minden előfizető az „Agrár Albumot“, mely az elmúlt év agrár eseményeinek hű tükre képezi. A Hazánk előfizetési ára negyedévre 7 korona. Tessék mutatószámot kérni.

Közgazdaság.

A gyümölcsfák nyári metszése.

A gyümölcsfákat általánosságban a nedvkeringés megindulása előtt, tehát tavaszkor kell megmetszeni; azonban vannak kivételes esetek, amikor a gyümölcsfák koronáját nyár utóján is lehet megnyesegetni, ritkítani, főképpen pedig az olyan gyümölcsfajtáknál, amelyeknél a tavaszi metszés nem oly ritkán káros szokott lenni. Leginkább a csonthéjasok, mint: cseresnye, meggy, barack és szilva azok, amelyeknél a tavaszi metszés után szoktak bajok fellépni, minek következtében a fák elvesztik termőképességüket; nemkülönben ellentálló képességük is csökken a különféle betegségekkel szemben s ugyancsak gyakran megtörténik, hogy p. o. tavaszkor erősen visszametszett barackfa még a nyár folyamán teljesen elpusztul.

Ha szemügyre vesszük a gyümölcsfák külső, főképpen termést hozó szerveit, azt találjuk, hogy az nem minden gyümölcsfélésegnél fejlődik egy és ugyanazon időben; mert míg p. o. az almafánál a gyümölcsrügy, gyümölcsrügy rendszerint a tavalyi hajtáson van jelen, addig a csonthéjasoknál az mindig az idei nyári hajtás alsó részein jelenik meg. Ha tehát tavaszkor metszük a csonthéjasokat, igen sokszor megtörténhetik, hogy ugyanazon év termését is lemetéljük s a fa leginkább csak sima, meddő hajtásokat fejleszt. Igen sokszor az így tavaszkor megmetszett

barack- vagy cseresnyefa tulbuja hajtásokat hoz ugyanígy, hogy az egész fa tartalék táplálóanyagát is felhasználja s azt teljesen kimeríti; de az is megtörténhetik, hogy a metszlapok nem gyógyulhatnak be jól, különösen idősebb fáknál s fellép az annyira ismert s nehezen gyógyítható mézgabetegség. Tavaszkor metszett csonthéjasoknál gyakran az az eset is előfordul, hogy a fa szép, erős, buja hajtásokat hoz ugyan, de a nyár folyamán egyszerre csak a levézet elveszti eleven zöld színét, meglankad, lehull s 3—4 nap múlva a fa hirtelen elpusztul, kiszárad. Ezt a jelenséget szélütésnek szokták nevezni, aminek legtöbbször az az oka, hogy a fa tulbuja növekedése folytán elveszti ellentálló képességét a nyári nagy hősséggel szemben, vagy pedig az is oka szokott lenni a gyors elpusztulásnak, hogy a nagy meleget hirtelen, minden átmenet nélkül hűvös idő váltja fel s a fa erős nedvválasztása egyszerre megakad, az anyagcserében zavarok támadnak s a fa minden szerve hirtelen elhal.

Már ezek az okok is elegendők arra, hogy a csonthéjasok metszése ne tavaszkor, hanem nyáron eszközöltessék; kivételt csak akkor kell tenni, amikor fiatal csemeték tiltetéséről van szó, amikor a tavaszi metszés kívánatos azért, hogy a fa jól meggyökeresedjen és lombosodjon. A nyári metszésnek nemcsak az a célja, hogy a fa koronája megfelelő alakot, formát kapjon, hanem az is, hogy a fa termőképessége a jövő évre is biztosítható legyen.

Fentebb említettük, hogy a csonthéjasoknál a termőréteg mindig a nyári hajtás alsóbb helyein szokott fejlődni, ha már most a ritkítás után a hajtások hegyeit néhány eméternyire visszakurritjuk, azaz lemetézzük, nem lehet más következménye ennek a műveletnek, mint az, hogy még az alsóbb levélszemek is termőréteggé változnak át s biztosítják a terméshozamot. S aztán az ilyen visszametszett fa még a legszigorúbb télnek is jobban tud ellentállni, mert gallyai a tél bekövetkeztéig megerősödnek, beérnek s nem fagyhatnak el.

Végül megjegyezzük még, hogy a metszést mindig kifogástalan élességű eszközzel kell végrehajtani s lehetőleg törekedni arra, hogy a metszést okozta seb minél kisebb feltűrést legyen, amelyet különben igen tanácsos oltóviaszszal bekenni.

Ezek volnának azok, amelyekkel a mult-kori cikkünket „A gyümölcsfák nyári gondozása“ kiegészíteni akartuk.

Csérer Gyula.

Hogyan védekezzünk a torgomba ellen? A torgomba (Ophiobolus graminis Sacc.) hazánkban először az 1899. évben mutatkozott nagyobb mérvben és pedig az Alföldön, kivált Békés és Csongrád megyékben. Az idén még nagyobb mérvben jelentkezett e betegség és pedig az országnak csaknem minden buza-termő vidékén. Legérezhetőbb károkat ismét az Alföldön tett, ugyancsak Csongrád vármegyében, főleg Hódmezővásárhely határában. Ez utóbbi helyen egyes táblákon 80—100% kárt is okozott, noha általában a kártétel 5—15% volt s csak elvétve több. Amint ismeretes, a gomba a buza szárának legalsó részét támadja meg, minek következtében az többé-kevésbé barnaszínűvé s korhadttá válik. Hogy ilyenképpen a növény normális fejlődésében akadályoztatik, az természetes. A kalász, főleg

pedig a szem nem fejlődik ki rendesen és éréseben is szenved; a buza kényszerérett lesz, a kalászkok korán elfehérednek, legkivált akkor, ha esős vagy ködös időjárás után hirtelen forró napok állanak be. A torgomba által erősen megtámadott buzatábla úgy néz ki, mintha jubok gázolták volna össze; az egyes buzaszálak különböző irányban dőlnek s ha az ember ki akarja huzni a földből, akkor elszakadnak, és pedig ott, ahol a torgomba megtámadta azokat, tehát legalsó részükön. A torgombára vonatkozó tapasztalataimat a következőkben foglalom itt röviden össze: A torgomba olyan éveken lép fel nagyobb mérvben, amikor a tél enyhe s a rákövetkező tavasz nedves volt. Legtöbb kárt rosszul mivel, gyengén trágyázott földeken tesz, főleg olyan buzákban, melyeknek előveteménye is buza volt. Ha a torgombával együtt még állati és növényi ellenségek is megtámadják a buzát, ez esetben az Ophiobolus kártétele még fokozódik. A betegség elterjedésének megállítására következő eljárás ajánlható: 1. A buzatarló felégetése. Ezáltal a torgomba egy jelentékeny része elpusztul. 2. A felégetett tarló azonnali alászántása. E szántásnál az ekét mélyebbre kell eresztieni, mint a közönséges tarlóbuktatásnál, hogy a tarló mind a föld alá kerüljön s ott minél gyorsabban elkorhadjon. 3. Őszi mély szántás. 4. Buza után buza ne termeltessek. Általában igen ajánlatos az okszerű vetésforgó alkalmazása. 5. Jó trágyázás és jó mivélés, hogy a buza erőteljesen fejlődjen. Erőteljesen fejlett buzában a torgomba sokkal kevesebb kárt fog okozni.

NYILTTÉR. *)

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják köszönetünk, kik felejtetetlen férjem és édes apám elhunytá alkalmával nagy fájdalmunkat részvéttükkel enyhítették.
Özv. Szlávny Perencné és leánya.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

HIRDETÉSEK

— FELVÉTELEK —

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Hirdetmény.

Örszállás községnél eladó
2 drb uj, alig használt **magyar nyereg** teljes felszereléssel és 2 drb **lovasrendőri kard.** Feltételek a község előljárásánál megtudhatók.

3-1

Előljáróság.

Árlejtési hirdetmény.

Az ómoravica Polgári kör egy újonnan építendő helyiség felépítését elhatározván: a felépítés biztosítására az árlejtést a Polgári kör helyiségeiben **f. évi július hó 10-én délelőtti 11 órára** tűzöm ki. Az épülethez szükséges téglát és téglavagyot a Polgári kör adja. Az építési költségek 5644 kor. 28 fillérben vannak előirányozva.

Vállalkozni szándékozók az árlejtés megkezdése előtt az előirányzott építési összeg 10% át az árlejtést vezető elnök kezébe készpénzben, vagy elfogadható értékpapirban letenni tartoznak. Az árlejtés csakis szóbeli. Vállalkozó 2 évig jótállani köteles, egy szeremind a terv és költségvetés készítéseért 80 koronát tartozik fizetni.

Az építési feltételek, tervrajz és költségvetés alulírottánál bármely nap és órában megtekinthetők.

Az építkezést vállalkozónak folyó évi szeptember 1-én okvetlen megkezdeni és az őszre az épületet telővel ellátni és beviklizni kell.

Felbivatnak mindazok, kik a munkálat elkészítésére vállalkozni óhajtanak, hogy a fentjelzett időben és helyen megjelenni sziveskedjenek.

Omoravica, 1904. június 26.

Id. Kovács Gyula,
a Polgári kör elnöke.

1758. szám.

tkvi 1904.

Árverési hirdetmény.

A hódási kir. járásbíró mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Garatva József végrehajtonak Rákity Nikola végrehajtást szenvedő elleni 120 korona tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódási kir. járásbíró) területén lévő, Liliomos községben fekvő, a lilimosi 166. sz. betétben A. I. 1-2. sorsz. alatt foglalt 151. ö. i. sz. házból, 217 ö. udvarból és 369 ö. kertből Rákits Nikolt megillető 35,90-ed részbeni jutalékára 850 koronában és az ugyanott A. I. 1. sorszám alatt foglalt 22 korona 17 fillér váltásigókével terhelt 2076. hr. számú 447 ö. területű szántóból ugyancsak Rákits Nikolt megillető 35,90 ed részbeni jutalékára 56 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1904. évi szeptember hó 21-ik napján délutáni 2 órakor** Liliomos község házában tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. e. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. e. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Hódáson, a kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál, 1904. évi június hó 18-án.

Szabó Imre,
kir. járásbíró.

Melocco Péter, márványmozaiklap és cementcsőgyár, beton és vasbeton építési vállalat. 10-1

Központi iroda: BUDAPEST, VI. Dévai-utca 21.

Ajánl: **MÁRVANYMOZAIKLAPOKAT** mindennemű helyiségek burkolási céljaira legolcsóbb áron.

Szabadalm. karmantus portlandcement csöveket eratornázási és vízvezetési célokra a legjobb és legelőnyösebb csövek.

Mindennemű beton és vasbetonmunkák kizárólagos képviselő **Göszl Pál** Apatini ut és mintaraktár 10.

LAPUNK

KIADÓHIVATALÁBAN

— EGY JÓ HÁZBÓL —

VALÓ FIU

TANONCZUL

FIZETÉSSEL FELVÉTELEK

10675/1904. számhoz.

Pályázati hirdetmény.

Postamesteri állásra, tiszti szerződés mellett a temesvári kerületben Palonán (Plavna) Bács Bodrog vármegyében III. osztályú postahivatal. Készpénzbiztosíték 200 korona. Járandóság: 450 kor. évdij, 80 kor. irodai, 36 kor. kézbesítési, 360 kor. szállítási átalány, melyért a kinevezendő postamester köteles lesz Palonáról a 113 klm. távolságra fekvő Bácsra és vissza naponta egyszer közlekedő gyalogkötődő postajáratot a posta-távirdaigazgatóság által esetrelétre meghatározandó menetrend szerint föntartani.

Általános feltételek.

Pályázhatnak a tényleg szolgálathban álló postamesterek és kiadók, valamint a postamester és kiadójelöltek, továbbá más oly egyének, kik legalább 18 évesek, magyar állampolgárok, ép és egészséges testalkatúak, feddhetlen előéletűek s a szükséges szakképzettséggel már bírnak, vagy ennek hiányában legalább a polgári vagy egyéb egyenrangú más iskola sikeres bevégezését kimutatják. Egyenlő minőség mellett előnyben részesülnek azon pályázók, kiknek vagyona van, illetve akik a fentirt készpénz biztosítékon felül a kincstárnak még más óvadékok pl. ingatlan vagyona lehetőleg első helyen saját költségükön bekebelezendő s meghatározott összegre szóló zálogjogban vagy óvadékképes értékpapirból, esetleg gytmölcsözölőg elhelyezett készpénzből álló tőkében önjelöltük vagy mások által nyújtani képesek s azt kérvényükben okmányilag, nevezetesen ingatlanról a hiteles telekjegyzőkönvi kivonattal és becslevéllel igazolják.

A folyamodók által sajátkezűleg irt és kellően felszerelt kérvények **1904. évi július hó 29-ig** a temesvári posta-távirdaigazgatósághoz küldendők be.

Kelt Temesvárott, 1904. június 22 én.

Pető Imre,

kir. posta-táv. igazgató.

3-1

ÖZV. SPITZER SIMONNÉ
ÉS TÁRSA
TÉGLA-, CSERÉP- ÉS CEMENT-ÁRÚ
GYÁRA, BAJÁN.

Ajánljuk

10-5

egyszerű cement-lapjainkat és diszes műkő
lapjainkat **legszebb és legjobb** kivitelben.

Árak m²-enként 2 K.-tól feljebb.

Elvállaljuk mindennemű cement árú és ce-
ment munka elkészítését, **jutányos áron, a**
legmesszebbmenő jótállás mellett.

Beocsini portland és román cement
nagy raktára.

Hasábfá eladás.

150 öl elsőrendű fűzfa,
a kupuszinai Dunaág mel-
lett kirakva, ölenkénti **13**
koronáért eladó.

Kiss József,
kupuszinai lakos.

8-1

2624. szám.

kig. 1904.

Pályázati hirdetmény.

A zombori járáshoz tartozó és évi
800 korona fizetéssel javadalmazott
Nemesmilitics községi segédjegyzői ál-
lás üresedésbe jövén, annak betöltése
iránt a pályázatot ezennel közhírré te-
szem, s felhívom az állást elnyerni
óhajtókat, hogy szabályszerűen felsze-
relt kérvényüket hozzám **július hó**
15-ig annál is inkább nyujtsák be,
mert a később beadottak figyelembe
vétetni nem fognak.

Zombor, 1904. június 22.

Tárczay,
főszolgabíró.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

A zombori 1514. számú telekkönyvi
betétben Bogisits Gergely és neje nevé-
n álló, Zomborban, a Zöldkert-utca 351.
számu ház a hozzátartozó 4380 öles
kerttel, — továbbá a vágóhid közelé-
ben fekvő 6240 öles szőlőföld házzal
1904. évi július hó 4-én a zom-
bori kir. törvényszék mint telekkönyvi
hatóság árverési helyiségében megtar-
tandó nyilvános árverésen örökáron el-
adatik.

2-2

Árlejtési hirdetmény.

Bács községben új község-ház épi-
tése engedélyeztetvén, ezen munkálatok-
nak biztosítása végett Bácsban a köz-
ség-házánál (özv. Potzta-féle ház) **1904.**
évi július hó 12-én délelőtt 9
órákor nyilvános szóbeli árlejtés tar-
tatik, amelyhez vállalkozni szándékozók
ezennel meghivatnak. Kikiáltási ár a
fali téglán kívül 40,642 korona 32 fillér.
Árlejtési feltételek, úgy a vonatkozó
Bács község jegyzői irodájában a hi-
vatalos órák alatt megtekinthetők.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 szá-
zaléka.

Zárt ajánlatok a megfelelő bánat-
pénzzel elfogadtnak.

Bácsban, 1904. június hó 21-én.

Tripolszky Béla, **Vorgics Máté,**
jegyző. 2-2 bíró.

Király kávé

a legjobb és legzamatosabb.

Pörkölt kávé

kapható

*-5

10, 20, 50 fillér, 1 és 2 ko-
ronás csomagokban

ifj. Heindlhofer Róbert

fűszerkereskedőnél ZOMBOR.

4636/1904. tkv. szám.

Árverési hirdetmény.

A titeli kir. járásbíró mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Bács-
Bodrog vármegye árverésztára végrehaj-
tónak Kosztics Maria végrehajtást szenvedett
ellen 477 korona 60 fillér tőke és járuléka
iránt folytatott végrehajtási ügyében a titeli
kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság
területén és az ujvidéki kir. törvényszék ter-
ületén a sajkásgyörgyei telekkönyv 322.
számu lapján Ottics Dusan nevével felvett 169.
ö. i. számu ház és 800 ö. ház hely 3774
korona becsáron nyilvános árverés útján el
fog adatni.

Határnapul az **1904. évi július hó**
5. napjának délutáni 4 órája Saj-
kásgyörgye község-házhoz kitzetnek oly hozzá-
adással, hogy az ingatlan ezen határnapon a
becsáron alul is el fog adatni.

Kikiáltási ár a fenti becsár, amelynek
10%-át venni szándékozók készpénzben, vagy
az 1881. évi LX. t. c. 42. § ában jelzett ár-
folyammal számított és az 1881. évi 3333.
számu igazságügyminiszteri rendelet 8. § ában
kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött
kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. c.
170. § a értelmében a bánatpénznek a bírósá-
gnál előleges elhelyezéséről szabályszerű
elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

Vevő köteles a vételár 2 egyenlő rész-
letben és pedig az elsőt az árverés jogere-
jétől számított 30 nap, a másodikat 60 nap
alatt, mindig az árverés napjától számított
5% kamatokkal a titeli m. kir. adóhivatalnál
lefizetni.

Kelt Titelen, 1904. áprtlis hó 9-én.

Dr. Petrovics,
kir. albiró.

1766. szám.

tkvi 1904.

Árverési hirdetmény.

A hódási kir. járásbíró mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Vukov
Vinkó végrehajtónak Pentz Mátyás és neje
végrehajtást szenvedők elleni 400 kor. tőke-
követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyé-
ben a zombori kir. törvényszék (a hódási kir.
járásbíró) területén lévő, Vajszka községben
fekvő, a vajszkai 704. sz. betétben A. I. 1-2.
sorsz. alatt foglalt Pentz Mátyás és neje szül.
Milbli Apollonia nevében álló 163-164. hr. 8.
ö. i. sz. házra, 434 ö. beltelekre és 286
ö. kertre és pedig a C. 1-2. sorszám alatt
Vukov Vinkó és neje szül. Mirkov Anna ja-
vára bekebelezett élethossziglani lakás és ki-
tartási szolgálmi jog épségben tartásával 722
koronában ezennel megállapított kikiáltási ár-
ban az árverés elrendeltetik és hogy a fennebb
megjelölt ingatlanok az **1904. évi szeptember**
hó 22-ik napján délután 2 órákor Vajszka
község-házánál megtartandó nyilvános árverésen
a megállapított kikiáltási áron alul is el-
adatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az in-
gatlank becsáranak 10%-át készpénzben, vagy
az 1881. évi LX. t. c. 42. § ában jelzett ár-
folyammal számított és az 1881. évi novem-
ber hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügy-
miniszteri rendelet 8. § ában kijelölt óvadék-
képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni,
avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében
a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelye-
zéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-
szolgáltatni.

Hódásghon, a kir. járásbíró mint tkvi
hatóságnál, 1904. évi június hó 20-án.

Szabó Imre,
kir. járásbíró.

UNIÓ

TUNA GUSZTÁV

nagy angol férfi- és női
divatáru üzlete
a tegnapi napon
Kossuth Lajos-utca,
(Fé-utca)
a TÁRCZAY-féle gyógyszerár mellett
MEGN Y I L O T T .

TUNA GUSZTÁV

az angol férfi- és női divatáruháza tulajdonosa.

Szőlősgazdák figyelmébe!

Nagy raktár szőlőoltó gummiszalagból.
Nagyobb mennyiségű vételnél magas árengedmény.

Viszontelárusítóknak külön megegyezés.

Javítások gyorsan és pontosan eszközölteknek.

Ehrlich Nándor fia

szőlőpermetező-gyártó,
épület- és diszműbádogos

Zombor,

Bajai-utca 10.

Javítások gyorsan és pontosan eszközölteknek.

Viszontelárusítóknak külön megegyezés.

Ajánlja saját készítményű, jó minőségű

PERMETEZŐIT.

2 évi jótállás!

25-24

2 évi jótállás!